

CPMU News

Customs Policy Monitoring Unit

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

ห่วงโซ่อุปทานของแร่สำคัญ
ในการเปลี่ยนผ่านพลังงาน

© USGS, Unsplash

CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่าน

ในช่วงปลายปี 2568 (2025) รัฐบาลไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการสร้างความหลากหลายและการลงทุนในห่วงโซ่อุปทานแร่สำคัญ (Memorandum of Understanding on Cooperation to Diversify Global Critical Minerals Supply Chains and Promote Investments) กับสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำให้หลายภาคส่วนมีความสนใจในห่วงโซ่อุปทานและอุตสาหกรรมแร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงานหรือเป็นที่รู้จักกันว่าแร่เปลี่ยนผ่าน (Critical Energy Transition Mineral: CETM) ซึ่งรวมถึงธาตุแรร์เอิร์ธ (Rare Earth Element: REE) ที่เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานสะอาด เช่น กังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า แผงโซลาร์เซลล์ แบตเตอรี่ เป็นต้น

บันทึกความเข้าใจดังกล่าวเปิดโอกาสให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาลงทุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสกัดธาตุแรร์เอิร์ธในไทย และจะนำพาไทยเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิตแร่เปลี่ยนผ่านในอนาคตอันใกล้ ซึ่งสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป (European Union: EU) กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วอื่น ๆ ได้มีการลงนามความตกลงในลักษณะคล้ายกันกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่มีทรัพยากรดิบของแร่เปลี่ยนผ่านด้วยเช่นกัน อนึ่ง ไทยและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ควรใช้โอกาสนี้ในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางการผลิต กระจายความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และเร่งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง เพื่อมุ่งไปสู่สังคมเศรษฐกิจสีเขียวที่ไม่ปล่อยคาร์บอน (Net Zero) ได้อย่างยั่งยืน

ในการนี้ จดหมายข่าว CPMU News ขอนำเสนอเนื้อหาบางส่วนจากรายงานพิเศษเรื่อง Critical Minerals, Critical Decisions: Industrial Policy for the Energy Transition ของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UN Trade and Development: UNCTAD) เพื่อนำเสนอบริบทในภาพรวมของห่วงโซ่อุปทานการผลิตแร่เปลี่ยนผ่าน พร้อมทั้งนำเสนอข้อสังเกตและหลักการในการบริหารทรัพยากรที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา เพื่อการเปลี่ยนผ่านทางสังคมและเศรษฐกิจที่เป็นธรรมและยั่งยืนต่อทุกภาคส่วนต่อไป

บราลี รัตนปิณฑะ

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ
อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร)

นายภัสสรศรีรัฐ นิลพันธ์
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร)

นายอศวรรฐ์ เกิดสังข์
เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร)

กองบรรณาธิการ

นายกรวีร์ ทองอินท์
เจ้าหน้าที่กองการ Customs Policy
Monitoring Unit

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงบรัสเซลส์

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy, Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 5759
Email: thaicustoms@thaicustoms.be

ท่านผู้อ่านสามารถติดตาม
CPMU News ฉบับอื่น ๆ ได้ที่
<http://brussels.customs.go.th>
หัวข้อ: CPMU News

สารบัญ

01

บทความประจำเดือน

ความจำเป็นของแร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงาน (Critical Energy Transition Mineral: CETM)	1
ห่วงโซ่อุปทานของแร่เปลี่ยนผ่าน	6
ข้อสังเกตสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ในการยกระดับอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านอย่างยั่งยืน	10
หลักการบริหารจัดการนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับแร่เปลี่ยนผ่าน	14

02

รายงานความเคลื่อนไหว

CBP ตรวจยึดยาไอหลว Blue Nitro ซุกซ่อนในพัสดุไปรษณีย์จากสเปน	18
สหภาพยุโรปประกาศงดเว้นอากรศุลกากรปุ๋ยไนโตรเจน ชั่วคราวเป็นเวลา 1 ปี	19
ศุลกากรฝรั่งเศสและศุลกากรเนเธอร์แลนด์ร่วมมือกัน เครือข่าย First VPN เนื่องหลังอาชญากรไซเบอร์ยุโรป	20
ศุลกากรฝรั่งเศสตรวจยึดเสื้อฟุตบอลโลกปลอม ได้มากกว่า 2,300 ตัว	21

03

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

พิธีสวดพระพุทธรูปถวายพระราชกุศล สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7	22
กิจกรรมในโอกาสวันวิสาขบูชา ณ วัดธัมมปทีป เบลเยียม	23

ความจำเป็นของแร่สำคัญ ในการเปลี่ยนผ่านพลังงาน (Critical Energy Transition Mineral: CETM)

การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและมีความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นภารกิจที่ประชาคมโลกกำลังให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากโลกกำลังได้รับผลกระทบจากภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ (Climate Change) และการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคส่วนต่าง ๆ จึงได้พยายามปฏิวัติอุตสาหกรรมการผลิตและพลังงานด้วยการใช้ระบบพลังงานหมุนเวียน ระบบกักเก็บพลังงาน และระบบการผลิตขั้นสูงที่ไม่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (Fossil Fuel) ไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก และลดการใช้ทรัพยากรใหม่ให้ได้อย่างมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีและเครื่องมือเหล่านี้ล้วนมีส่วนประกอบหลัก คือ แร่สำคัญ (Critical Material) ชนิดต่าง ๆ เช่น ลิเทียม โคบอลต์ และนิกเกิล ที่จำเป็นต่อการผลิตแบตเตอรี่ ธาตุแร่เอิร์ธ (Rare Earth Element: REE)¹ ที่จำเป็นต่อกังหันลมและมอเตอร์รถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) แร่สำคัญเหล่านี้จึงเป็นตัวแปรและทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของเศรษฐกิจโลกแทนที่เชื้อเพลิงฟอสซิล และมีการเรียกแร่สำคัญเหล่านี้ว่า “แร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงาน (Critical Energy Transition Mineral: CETM)” หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “แร่เปลี่ยนผ่าน”

¹ กลุ่มโลหะพิเศษ 17 ชนิด ได้แก่ โลหะแลนทาไนด์ 15 ตัว คือ แลนทานัม ลูทีเชียม อิตเทรียม และสแกนเดียม ซึ่งโลหะเหล่านี้เป็นส่วนประกอบสำคัญของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่าง ๆ

ระบบพลังงานแบบเดิมพึ่งพาทรัพยากรจากคาร์บอน (Carbon-based Resource) เพียงไม่กี่ชนิด แต่ระบบพลังงานสะอาดที่กำลังเข้ามาทดแทนระบบดั้งเดิมนั้นจำเป็นต้องใช้แร่โลหะและโลหะหลายประเภทและในปริมาณมากขึ้นสำหรับการผลิตสินค้าในจำนวนเท่ากัน การเปลี่ยนแปลงนี้กำลังปรับภูมิทัศน์การพึ่งพาและห่วงโซ่อุปทานของพลังงานโลก ซึ่งจะส่งผลให้บางประเทศมีความเปราะบางในมิติของพลังงาน การค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจ หรืออาจเป็นโอกาสอันดีสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านที่อุดมสมบูรณ์ให้เสริมสร้างขีดความสามารถทางการผลิต กระจายความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และเร่งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง

อย่างไรก็ตาม การมีแหล่งทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านที่อุดมสมบูรณ์เพียงอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถรับรองว่าจะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาได้อย่างแท้จริง ประสบการณ์ของประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่งชี้ให้เห็นว่า การพึ่งพาอุตสาหกรรมสกัดแร่เพียงอย่างเดียวมักจะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในประเทศได้จำกัด และไม่สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ

1. อุตสาหกรรมการทำเหมืองแร่และการแปรรูปแร่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเพียงไม่กี่ประเทศ โดยยังคงถูกควบคุมโดยบริษัทและประเทศที่มีอำนาจเหนือตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopolistic Control) ทั้งในภาคการผลิต การแปรรูป และเทคโนโลยีขั้นสูงที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการกระจุกตัวนี้ส่งผลให้ราคาแร่เปลี่ยนผ่านมีความผันผวน อีกทั้งยังปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ประกอบการรายใหม่จากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

2. ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์และความเปราะบางของห่วงโซ่อุปทานโลก เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายของทั้งประเทศผู้ผลิตและประเทศนำเข้ามากขึ้น โดยประเทศผู้ผลิตได้กำหนดข้อจำกัดในการส่งออกและการตรวจสอบการลงทุนอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขาดแคลนของแร่เปลี่ยนผ่านในประเทศ และประเทศนำเข้าก็มีความพยายามที่จะเปลี่ยนเส้นทางการขนส่ง ไปยังประเทศที่เชื่อว่ามี ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเมืองมากกว่าเพื่อหลีกเลี่ยงการหยุดชะงักในห่วงโซ่อุปทาน ถึงแม้ว่า จะต้องแบกรับต้นทุนการขนส่งเพิ่มมากขึ้นก็ตาม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าความกังวลเชิงยุทธศาสตร์กำลังถูกให้ความสำคัญเหนือเป้าหมายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม

ในบริบทเช่นนี้ การพึ่งพาตลาดเพียงอย่างเดียวไม่อาจนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านพลังงานที่เป็นธรรมและยั่งยืนในระดับโลกได้ จึงจำเป็นต้องมีนโยบายการพัฒนาเชิงรุกที่มีการวางแผนภาคอุตสาหกรรม การเสริมสร้างขีดความสามารถ และความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานของแร่เปลี่ยนผ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

© Deon Hua, Unsplash

ในการนี้ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UN Trade and Development: UNCTAD) ได้เผยแพร่รายงานพิเศษเรื่อง Critical Minerals, Critical Decisions: Industrial Policy for the Energy Transition เพื่อสนับสนุนให้เกิดแนวทางการประสานงานร่วมกันการบริหารจัดการแร่เปลี่ยนผ่าน โดยจดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้ ขอเสนอเนื้อหาบางส่วนจากรายงานดังกล่าวเพื่อให้ผู้ประกอบการและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในความสำคัญและบริบทของห่วงโซ่อุปทานของแร่เปลี่ยนผ่าน เพื่อต่อยอดไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยเริ่มจากการอธิบายคำนิยามของแร่เปลี่ยนผ่าน ลักษณะของห่วงโซ่อุปทานของแร่เปลี่ยนผ่าน ข้อสังเกตสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการยกระดับอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านอย่างยั่งยืน และสรุปด้วยหลักการบริหารจัดการนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแร่เปลี่ยนผ่าน

© Janik, Unsplash

คำนิยามของแร่เปลี่ยนผ่าน

ในปัจจุบัน คำว่า “แร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงาน (CETM)” หรือ “แร่เปลี่ยนผ่าน” เป็นคำที่มากับแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานที่เป็นแนวคิดกระแสใหม่ จึงยังคงมีการนิยามความหมายที่หลากหลายและไม่เป็นเอกภาพ โดยแต่ละประเทศหรือแต่ละภูมิภาคมีการจำกัดความและรายการแร่ที่สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและความมั่นคงของตน ซึ่งสร้างความท้าทายในการทำการศึกษาวิจัยและการวางนโยบายในระดับระหว่างประเทศ

ในการนี้ คณะทำงานด้านแร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงานของเลขาธิการสหประชาชาติ (United Nations Secretary-General’s Panel on Critical Energy Transition Minerals) จึงได้เสนอกรอบคำนิยามเพื่อแยกความแตกต่างของแร่ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนผ่านพลังงานออกจากแร่ที่เป็นสินค้าเชิงยุทธศาสตร์เพื่อวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ โดยรายงานฉบับนี้อ้างอิงตามคำนิยามดังกล่าว โดยมคำนิยามตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ประการ ที่มีความเชื่อมโยงกันดังนี้

1. แร่นั้นต้องมีความจำเป็นต่อเทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ
2. แร่นั้นต้องมีความเปราะบางต่อการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน อันเนื่องมาจากปัจจัยทางตลาดหรือภูมิรัฐศาสตร์
3. แร่นั้นสามารถสร้างผลกระทบเชิงลบทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม หรือธรรมชาติ หากไม่มีการบริหารจัดการอย่างมีความรับผิดชอบ

รายการแร่เปลี่ยนผ่านแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

UNCTAD ได้กำหนดรายการของแร่เปลี่ยนผ่าน ซึ่งอ้างอิงตามเกณฑ์การพิจารณาของคณะทำงานด้านแร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงานของเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งสามารถจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. กลุ่มแร่สำคัญเพื่อการผลิตแบตเตอรี่

และระบบกักเก็บพลังงาน

- ลิเทียม (Lithium)
- โคบอลต์ (Cobalt)
- นิกเกิล (Nickel)
- แกรไฟต์ (Graphite)
- แมงกานีส (Manganese)

2. กลุ่มแร่เพื่อการผลิตมอเตอร์ประสิทธิภาพสูง

และกังหันลม

- ธาตุแรร์เอิร์ธ (REE)
- แพลทินัมหรือทองคำขาว (Platinum)
- โบรอน (Boron)

3. กลุ่มแร่เพื่อโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

และโซลาร์เซลล์

- ทองแดง (Copper)
- อะลูมิเนียม (Aluminium)
- บ็อกไซต์ (Bauxite)
- ซิลิคอน (Silicon)
- สังกะสี (Zinc)
- ดีบุก (Tin)

4. กลุ่มแร่สำหรับส่วนประกอบอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและเซมิคอนดักเตอร์

- แกลเลียม (Gallium)
- เจอร์เมเนียม (Germanium)
- อินเดียม (Indium)
- ไนโอเบียม (Niobium)
- แทนทาลัม (Tantalum)
- วานาเดียม (Vanadium)
- โมลิบดีนัม (Molybdenum)
- ไททาเนียม (Titanium)
- โครเมียม (Chromium)
- อันติโมนีหรือพลวง (Antimony)
- สารหนู (Arsenic)
- บิสมัท (Bismuth)
- แคดเมียม (Cadmium)
- ซีเรียม (Cerium)
- ฟลูออสปาร์ (Fluorspar)
- แมกนีเซียม (Magnesium)
- ฟอสเฟต (Phosphates)
- ซีลีเนียม (Selenium)

© Tetra Tech

อ้างอิง

UNCTAD. "Critical Minerals, Critical Decisions: Industrial Policy for the Energy Transition." https://unctad.org/system/files/official-document/gds2025d5_en.pdf. Accessed 20 May 2026.

UNCTAD. "Trade in Critical Minerals Shapes Energy Transition, Digital Transformation and Industrial Development Worldwide." SDG Pulse. <https://sdgpulse.unctad.org/critical-minerals/>. Accessed 22 May 2026.

ห่วงโซ่อุปทานของแร่เปลี่ยนผ่าน

1. พลวัตของอุปสงค์ของแร่เปลี่ยนผ่าน

ทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ (International Energy Agency: IEA) รายงานว่าอุปสงค์ของแร่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านพลังงานกำลังเติบโตอย่างก้าวกระโดด โดยคาดการณ์ว่าภายในปี 2583 (2040) ความต้องการลิเทียมจะเพิ่มขึ้นถึง 5 เท่า ความต้องการแกรไฟต์และนิกเกิลจะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ความต้องการโคบอลต์และธาตุแรร์เอิร์ธจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 50–60 และความต้องการทองแดงจะเพิ่มขึ้นราวร้อยละ 30 เนื่องจากความจำเป็นของแร่เปลี่ยนผ่านในระบบโครงสร้างพื้นฐานพลังงานหมุนเวียนและการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบพลังงานสะอาด

แร่เปลี่ยนผ่านแต่ละชนิดล้วนมีบทบาทเฉพาะตัวในการเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพให้กับระบบพลังงานสะอาด โดยสามารถจำแนกการใช้งานและบทบาทเด่นในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเปลี่ยนผ่านพลังงานได้ดังนี้

- **ระบบกักเก็บพลังงานและแบตเตอรี่ประสิทธิภาพสูง (Grid Scale Storage)** มีลิเทียม โคบอลต์ นิกเกิล และแกรไฟต์ เป็นวัตถุดิบจำเป็นในการผลิตแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้าและการกักเก็บพลังงานหมุนเวียนในระบบโครงข่ายไฟฟ้า (Grid)

- **โครงข่ายระบบไฟฟ้า (Electricity Network)** ต้องใช้ทองแดง ด้วยคุณสมบัติเด่นด้านการนำไฟฟ้าที่ยอดเยี่ยม ทองแดงจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการขยายโครงข่ายระบบไฟฟ้าและการเชื่อมต่อแหล่งพลังงานหมุนเวียนเข้ากับโครงข่ายไฟฟ้าหลัก
- **แม่เหล็กถาวรสำหรับมอเตอร์และกังหันลม (Wind Turbine and Electric Motor)** อาศัยธาตุแร่เอิร์ธ (REEs) เช่น นีโอไดเมียม (Neodymium) และ ดิสโพรเซียม (Dysprosium) เป็นชิ้นส่วนสำคัญในการผลิตแม่เหล็กถาวรเพื่อใช้ออกแบบมอเตอร์และกังหันลมให้มีขนาดกะทัดรัดแต่ให้ประสิทธิภาพสูง
- **ระบบพลังงานความร้อนใต้พิภพ (Geothermal Energy)** พังพานิกเกิลและโครเมียม ในการสร้างวัสดุที่มีความทนทานสูง เพื่อให้สามารถทนต่อสภาวะความดันและความร้อนสูงในชั้นใต้ดินลึก ซึ่งเป็นจุดที่มีการดึงพลังงานความร้อนของโลกมาใช้งาน
- **เทคโนโลยีพลังงานไฮโดรเจน (Hydrogen Technology)** ใช้กลุ่มโลหะแพลทินัม (Platinum-Group Metal: PGM) เช่น แพลทินัมและพัลลาเดียม ทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell) ช่วยให้สามารถเปลี่ยนไฮโดรเจนเป็นกระแสไฟฟ้าได้โดยปล่อยมลพิษต่ำที่สุด
- **นวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัย** แร่สำคัญที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายอย่างไนโอเบียม มีบทบาทในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยให้กับยานยนต์ไฟฟ้า สนับสนุนระบบกักเก็บพลังงาน และเสริมความแข็งแกร่งให้กับโครงสร้างพื้นฐาน และโมลิบดีนัม ช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับเหล็กกล้าที่ใช้ทำกังหันลม และยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของแผงโซลาร์เซลล์

2. พื้นที่การผลิตและแหล่งสำรองของแร่เปลี่ยนผ่าน

ปริมาณการผลิต (Production) และปริมาณสำรอง (Reserve) ของแร่เปลี่ยนผ่านมีการกระจุกอยู่ในเพียงไม่กี่ประเทศ ซึ่งสร้างความเปราะบางในระบบห่วงโซ่อุปทานโลกในบริบทที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 ปริมาณการผลิต

ในปี 2567 (2024) มีข้อมูลการผลิตแร่เปลี่ยนผ่านที่สำคัญ ดังนี้

- **สาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์** มีสัดส่วนการผลิตนิกเกิลรวมกันมากกว่าร้อยละ 68 ของปริมาณการผลิตทั่วโลก
- **สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก** เป็นผู้ผลิตโคบอลต์ประมาณร้อยละ 76 ของโลก
- **เครือรัฐออสเตรเลียและสาธารณรัฐชิลี** ทำการผลิตลิเทียมมากกว่าร้อยละ 57 ของโลก โดยออสเตรเลียมีความเชี่ยวชาญโดดเด่นในด้านการทำเหมืองแร่หินแข็ง (Hard-rock Mining) และชิลีโดดเด่นในด้านการสกัดแร่ด้วยน้ำเกลือ (Brine Extraction)
- **สาธารณรัฐประชาชนจีน** เป็นผู้นำทั้งในการทำเหมืองและการแปรรูปแร่ไฟต์ทรรวมชาติรวมถึงธาตุแร่เอิร์ธ คิดเป็นร้อยละ 69.2 และ 79.4 ของผลผลิตทั่วโลกตามลำดับ
- **สาธารณรัฐแอฟริกาใต้** เป็นผู้ผลิตพัลลาเดียมและแพลทินัมรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีสัดส่วนการผลิตมากกว่าร้อยละ 50 ของผลผลิตรวมทั่วโลก
- **สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐชิลี และสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก** มีการผลิตทองแดงรวมกันมากกว่าร้อยละ 53 ของโลก

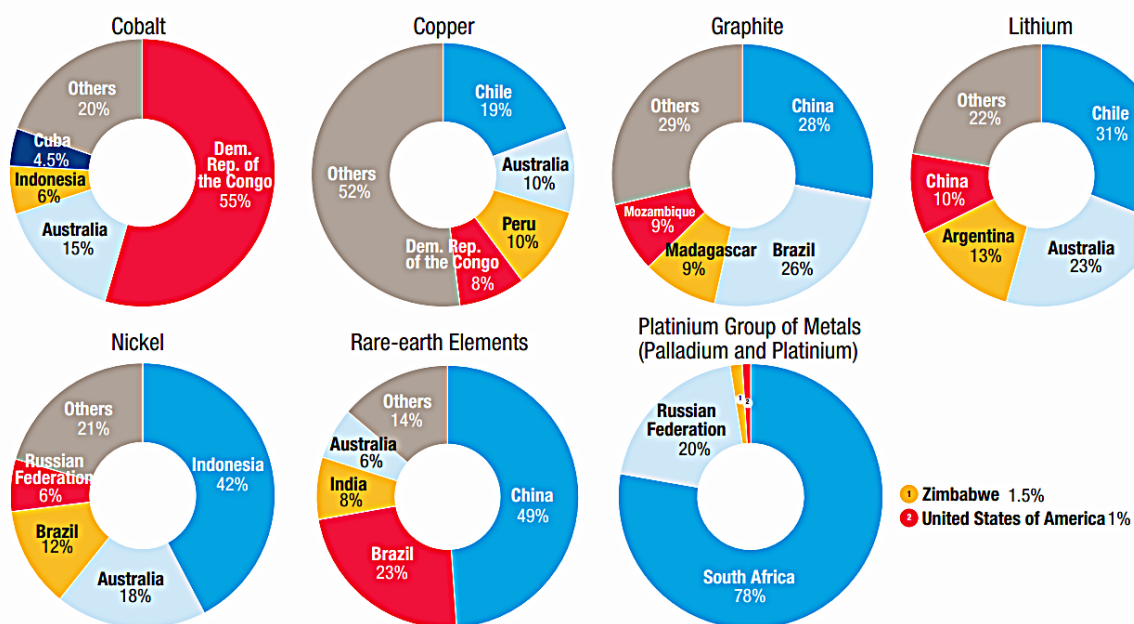
การกระจุกตัวสูงเช่นนี้ในขั้นตอนการผลิตได้เพิ่มความเสี่ยงต่อการหยุดชะงักของอุปทาน อันเนื่องมาจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ มาตรการทางการค้า หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายภายในประเทศของประเทศผู้ผลิต

2.2 ปริมาณสำรอง

ประเทศที่มีปริมาณสำรองของแร่เปลี่ยนผ่านมากส่วนหนึ่ง คือ ประเทศที่มีปริมาณการผลิตสูง เช่น **ชิลี** และ **ออสเตรเลีย** สำหรับ **ลิเทียม** หรือ **สาธารณรัฐแอฟริกาใต้** สำหรับ **กลุ่มโลหะแพลทินัม** อย่างไรก็ตาม ปริมาณสำรองของแร่เปลี่ยนผ่านส่วนใหญ่กลับอยู่ในประเทศที่ยังมีการผลิตจำกัดหรือประเทศที่ยังไม่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมือง เช่น **กรีนแลนด์** และ **ยูเครน** ที่เป็นแหล่งสำรองธาตุแร่เอิร์ธและแร่ยุทธศาสตร์อื่น ๆ และ **สาธารณรัฐเวเนซุเอลา** สำหรับ **แร่ธาตุบางชนิดที่เกี่ยวข้องกับแบตเตอรี่**

ช่องว่างระหว่างการมีแหล่งปริมาณสำรองที่อุดมสมบูรณ์กับการผลิตจริงในปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ต้องมีปัจจัยด้านเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และการเมืองที่เหมาะสม เป็นอุตสาหกรรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานยาวนาน (Lead Time) และใช้เงินลงทุนมหาศาล ดังนั้น การแยกแยะความแตกต่างระหว่างปริมาณสำรองและปริมาณการผลิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจทั้งความเสี่ยงในห่วงโซ่อุปทานปัจจุบันและโอกาสในการจัดรูปแบบโครงสร้างใหม่ของห่วงโซ่อุปทานของแร่เปลี่ยนผ่านในอนาคต

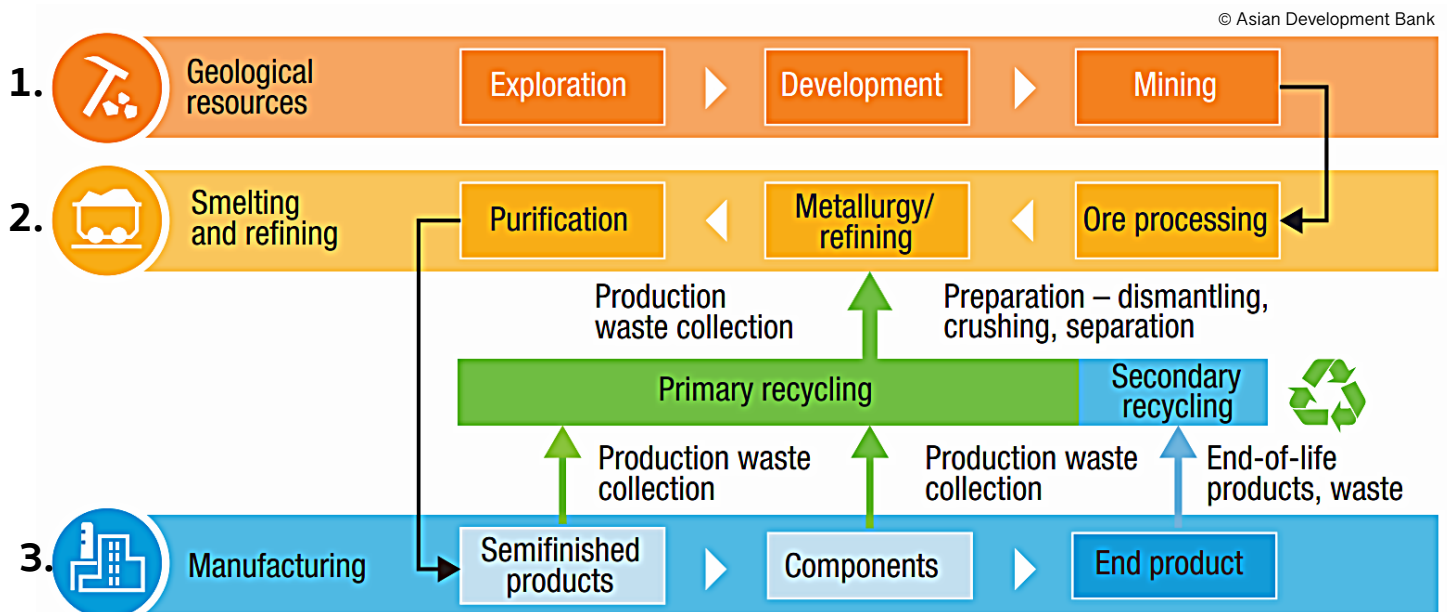
การกระจุกตัวของปริมาณสำรองและการผลิตแร่เปลี่ยนผ่านในเพียงไม่กี่ประเทศเช่นนี้ สร้างความน่ากังวลด้านความสามารถในการฟื้นตัวของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Resilience) และการเข้าถึงทรัพยากรที่เท่าเทียม ความไม่สมดุลนี้ทำให้ประเทศผู้ผลิตหลักมีอำนาจต่อรองอย่างมากในการควบคุมวัตถุดิบต้นน้ำของการเปลี่ยนผ่านพลังงาน และสำหรับประเทศผู้นำเข้า การมีตัวเลือกของประเทศผู้ผลิตน้อยราย ทำให้ประเทศเหล่านี้จำเป็นต้องบริหารจัดการความเสี่ยงด้านอุปทานอย่างรอบคอบและส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรอย่างสม่ำเสมอด้วยราคาที่สมเหตุสมผล

© UNCTAD

แผนภาพแสดงแหล่งสำรองแร่เปลี่ยนผ่านชนิดต่าง ๆ ในปี 2567 (2024)

ห่วงโซ่อุปทานของเรเปลี่ยนผ่านครอบคลุมหลายขั้นตอน ตั้งแต่การสำรวจทางธรณีวิทยา การสกัดแร่ การแปรรูปและการกลั่น การผลิตชิ้นส่วน ไปจนถึงการรีไซเคิลและการจัดการเมื่อสิ้นอายุการใช้งาน แต่ละขั้นตอนต้องอาศัยขีดความสามารถ โครงสร้างพื้นฐาน และกรอบการกำกับดูแลที่แตกต่างกันออกไป โดยระดับการมีส่วนร่วมของประเทศผู้ผลิตมีความแตกต่างกันไปเช่นกัน โดยสามารถแยกส่วนของห่วงโซ่อุปทานออกเป็นสามส่วนหลัก ดังนี้

1. **ส่วนต้นน้ำ (Upstream)** เริ่มต้นจากการสำรวจทางธรณีวิทยาซึ่งใช้เงินลงทุนและมีความเสี่ยงสูงตามด้วยขั้นตอนการสกัดแร่ดิบผ่านการทำเหมืองหรือการสกัดจากน้ำเกลือ แม้ขั้นตอนนี้จะสร้างรายได้จากการส่งออกสูงที่สุดในหลายประเทศที่มีทรัพยากรแร่สมบูรณ์ แต่กลับสร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่อุปทานได้เพียงส่วนน้อยเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีประเด็นความกังวลในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้น้ำ และการกำจัดของเสียเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่สร้างมลพิษทางสิ่งแวดล้อมและสิ้นเปลืองน้ำ

2. ส่วนกลางน้ำ (Midstream) ครอบคลุมการกลั่นและการแปรรูปทางเคมี เพื่อเปลี่ยนแร่ดิบให้เป็นสารประกอบหรือโลหะที่มีความบริสุทธิ์สูงสำหรับอุตสาหกรรม ส่วนนี้เป็นหัวใจสำคัญที่ต้องอาศัยความรู้ด้านโลหะวิทยา โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและน้ำที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกรอบกฎหมายที่เหมาะสม ในปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมระดับกลางน้ำของแร่เปลี่ยนผ่านกระจุกตัวอยู่ในประเทศอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่ประเทศต้นทางของแร่ดิบ สะท้อนว่าอุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าของแร่เปลี่ยนผ่านมักไม่เกิดขึ้นในประเทศที่เป็นแหล่งแร่

3. ส่วนปลายน้ำ (Downstream) เป็นการนำแร่ที่ผ่านการแปรรูปแล้วมาใช้ในการผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย เช่น แบตเตอรี่ ส่วนประกอบของเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และโลหะผสมประสิทธิภาพสูง ขั้นตอนนี้มักสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่าส่วนอื่น ๆ ของห่วงโซ่อุปทาน ผู้ประกอบการในส่วนปลายน้ำต้องพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานของวัตถุดิบที่มีความสม่ำเสมอ มาตรฐานคุณภาพระดับสูง และการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประเทศที่เป็นฐานการผลิตของขั้นตอนนี้มักกระจุกตัวอยู่ในประเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออก อเมริกาเหนือ และยุโรป

สังเกตได้ว่า เส้นทางขนส่งของแร่หนึ่งชนิดตั้งแต่การสกัดไปจนถึงการใช้งานขั้นสุดท้ายนั้นครอบคลุมหลายภูมิภาค เช่น ลิเทียมที่สกัดได้ในชิลีอาจถูกนำไปแปรรูปต่อในจีน ถูกประกอบเป็นเซลล์แบตเตอรี่ในสาธารณรัฐเกาหลี และนำไปประกอบเป็นยานยนต์ไฟฟ้าในยุโรปหรือสหรัฐอเมริกา สภาวะดังกล่าวได้เน้นย้ำถึงบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของแร่เหล่านี้ในการเปลี่ยนผ่านพลังงาน เนื่องจากไม่มีประเทศใดประเทศหนึ่งที่สามารถควบคุมกิจกรรมทุกขั้นตอนของห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การสกัดแร่ไปจนถึงการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงได้ทั้งหมด

อ้างอิง

UNCTAD. "Critical Minerals, Critical Decisions: Industrial Policy for the Energy Transition." https://unctad.org/system/files/official-document/gds2025d5_en.pdf. Accessed 20 May 2026.

© Janke Laskowski, Unsplash

ข้อสังเกตสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ในการยกระดับอุตสาหกรรม แร่เปลี่ยนผ่านอย่างยั่งยืน

ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศมีปริมาณสำรองแร่เปลี่ยนผ่านที่อุดมสมบูรณ์ แต่กลับมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานระดับโลกอย่างจำกัด เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล (แหล่งสำรองธาตุแอร์เอิร์ธและนิกเกิล) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (แหล่งสำรองบ็อกไซต์และธาตุแอร์เอิร์ธ) สาธารณรัฐแทนซาเนีย (แหล่งสำรองแกรไฟต์) สหรัฐเม็กซิโก (แหล่งสำรองทองแดง) สาธารณรัฐอินเดียน (แหล่งสำรองธาตุแอร์เอิร์ธ) และประเทศไทย (อุดมไปด้วยโมนาไซต์)² ทำให้ประเทศเหล่านี้อยู่ในสถานะที่สามารถใช้แร่เปลี่ยนผ่านเป็นทรัพยากรเพื่อการกระจายความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

ทั้งนี้ ประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และการเข้าถึงตลาดระหว่างประเทศที่ถูกจำกัดโดยประเทศที่มีอำนาจเหนือตลาดผู้ขายน้อยราย ซึ่งมักผูกขาดขั้นตอนสำคัญ of ห่วงโซ่อุปทานการผลิตแร่เปลี่ยนผ่าน การเสริมสร้างขีดความสามารถของแรงงานในประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้ทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในวงกว้าง

² แร่พลอยที่พบมากในเมืองตึบูก สามารถนำมาสกัดแยกธาตุแอร์เอิร์ธ เช่น นีโอไดเมียม ดิสโพรเซียม เทอร์เบียม และทอเลียม แต่มีความแข็งแรง และต้องผ่านกระบวนการถลุงขั้นสูง อีกทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของฝุ่นผงกัมมันตรังสี

นอกจากนี้ ประเทศกำลังพัฒนายังต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายในระบบการค้าโลก โดยเฉพาะการปฏิบัติตามกลยุทธ์อุตสาหกรรมสีเขียวหรือกฎระเบียบว่าด้วยการค้าสีเขียว (Green Trade Regulations) ที่ถูกกำหนดทิศทางโดยกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว การขยายตัวของกรอบความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนรูปแบบใหม่ และความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ ทำให้บริบทเชิงนโยบายสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรดิบของแร่เปลี่ยนผ่านจำเป็นต้องมีนโยบายการค้าและอุตสาหกรรมที่รักษาสมดุลระหว่าง 3 เป้าหมาย ได้แก่ 1. การเข้าถึงตลาดส่งออกที่มั่นคง 2. การดึงดูดการลงทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และ 3. การรักษาอำนาจการตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การรักษาสมดุลดังกล่าวถือเป็นภารกิจที่ท้าทาย เนื่องจากประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ขาดอำนาจการต่อรอง โดยสามารถสรุปข้อสังเกตสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการยกระดับอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านอย่างยั่งยืน ได้ดังต่อไปนี้

โมนาไซต์ แร่เปลี่ยนผ่านที่พบได้ในประเทศไทย

1. แร่เปลี่ยนผ่านในฐานะทรัพยากรด้านความมั่นคงและการพัฒนาของชาติ

ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในการสร้างห่วงโซ่อุปทานการขุดเจาะและแปรรูปแร่เปลี่ยนผ่านภายในประเทศ เนื่องจากต้องมีการลงทุนที่สูง มีอุปสรรคทางเทคโนโลยี และขาดความสามารถในการทำกำไรจากการที่ตลาดแร่เปลี่ยนผ่านยังเป็นที่ตลาดผู้ขายน้อยราย รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนาเหล่านี้จึงมักไม่ให้ความสำคัญกับการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการแปรรูปแร่เปลี่ยนผ่าน แต่กลับมองว่าแร่เหล่านี้เป็นเพียงสินค้าสำหรับการส่งออกเชิงพาณิชย์ทั่วไป ตรงกันข้ามกับประเทศกำลังพัฒนาที่มองว่าแร่เหล่านี้เป็นทรัพยากรด้านความมั่นคงของชาติ

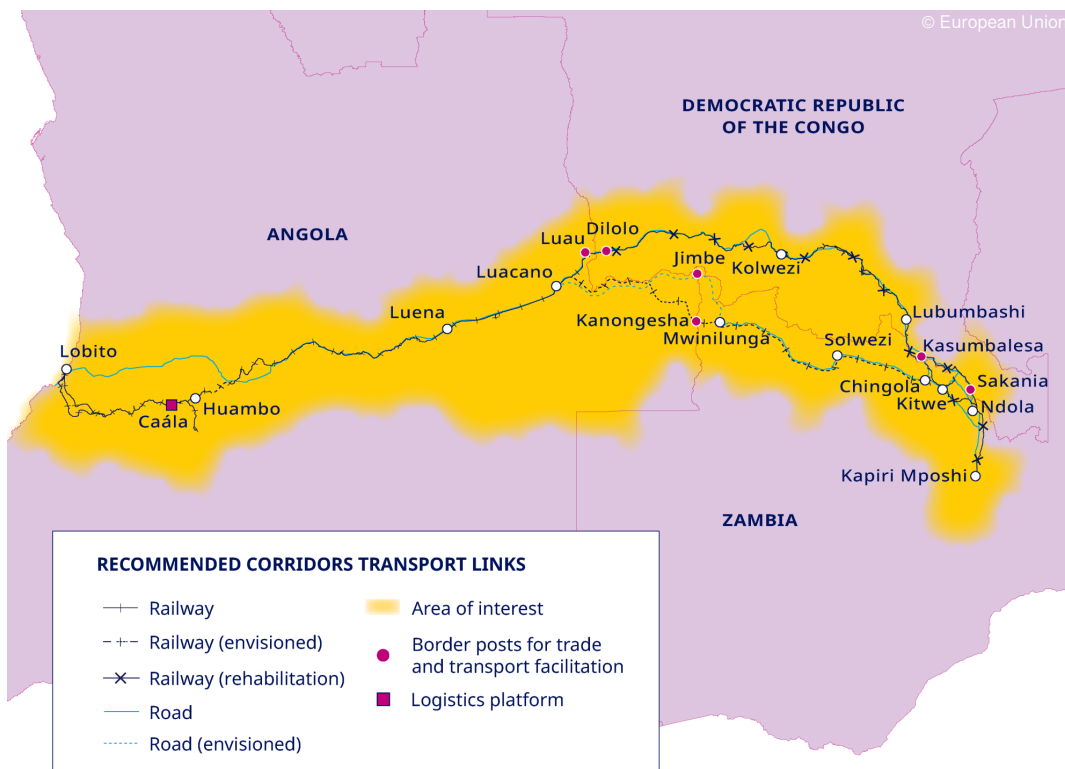
การบริหารจัดการแร่เปลี่ยนผ่านอย่างเหมาะสมจะนำไปสู่การสร้างขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ยั่งยืนของประเทศกำลังพัฒนา ประเทศเหล่านี้มีความท้าทายสำคัญ คือ การรักษาสมดุลระหว่างการพึ่งพาความช่วยเหลือทางเทคโนโลยีจากกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่กำลังควบคุมตลาดแร่เปลี่ยนผ่านกับการสร้างโอกาสในการพัฒนาประเทศอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ในปัจจุบันกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วได้เริ่มดำเนินกลยุทธ์ผ่านความตกลงทวิภาคีกับประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านมากขึ้น โดยมีตัวอย่างที่สำคัญดังนี้

- **สหภาพยุโรป (European Union: EU)** ลงนามความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ว่าด้วยห่วงโซ่อุปทานแร่เปลี่ยนผ่าน (Strategic Partnership on Critical Raw Materials Value Chains) กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโกและสาธารณรัฐแซมเบีย ในปี 2566 (2023)

- **สหรัฐอเมริกา** ลงนามความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์รอบด้านกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (U.S.–Indonesia Comprehensive Strategic Partnership) ในปี 2566 (2023) และลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการสร้างความหลากหลายและการลงทุนในห่วงโซ่อุปทานแร่เปลี่ยนผ่าน (Memorandum of Understanding on Cooperation to Diversify Global Critical Minerals Supply Chains and Promote Investments) กับมาเลเซีย และไทย ในปี 2568 (2025)
- **EU และสหรัฐอเมริกา** ร่วมมือกันในโครงการระเบียงขนส่งโลบิโต (Lobito Transport Corridor) ซึ่งเป็นความร่วมมือกับสาธารณรัฐแองโกลา สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก แซมเบีย ธนาคร เพื่อการพัฒนาแห่งแอฟริกา (African Development Bank) และบรรษัทการเงินแห่งแอฟริกา (Africa Finance Corporation) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขนส่งแร่เปลี่ยนผ่านจากภูมิภาคแอฟริกากลางมายังท่าเรือโลบิโตทางฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก

จากตัวอย่างข้างต้น รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่งกำลังเดินทางปรับปรุงหรือจัดทำกรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนฉบับใหม่ ซึ่งมีการระบุอย่างชัดเจนถึงการคุ้มครองสิทธิในการออกกฎระเบียบ (Rights to Regulate) เพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อกำกับทิศทางการลงทุนของประเทศพัฒนาแล้วในประเทศกำลังพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ และการกำหนดเงื่อนไขความเป็นเจ้าของและการถ่ายทอดทักษะทางเทคโนโลยี เป็นต้น

ท้ายที่สุดแล้ว กรอบความร่วมมือที่สมดุลซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาของประเทศและรักษาความพึงพอใจกันในเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ จะเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านสามารถนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลสีเขียวที่สร้างประโยชน์อย่างเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง

2. บทบาทของระบบการขนส่งทางทะเล

ระบบการขนส่งทางทะเลถือเป็นกระดูกสันหลังของห่วงโซ่อุปทานแร่เปลี่ยนผ่าน เนื่องจาก แร่ทั้งในรูปของวัตถุดิบหรือแร่ที่ผ่านการแปรรูปแล้ว มักถูกขนส่งทางทะเลจากแหล่งผลิตไปยังฐานการผลิตและผู้บริโภคในภูมิภาคอื่น ๆ

สำหรับประเทศกำลังพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ทางทะเล ซึ่งประกอบไปด้วยโครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือ บริการด้านการขนส่ง และการอำนวยความสะดวกทางการค้า ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโอกาสในอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่าน การสนับสนุนการแปรรูปภายในประเทศ และการบูรณาการเข้าสู่อุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าอื่น ๆ ของห่วงโซ่อุปทานแร่เปลี่ยนผ่าน อย่างไรก็ตาม ประเทศกำลังพัฒนายังคงมีขีดความสามารถของท่าเรือที่จำกัดและยังไม่มี การเชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการขนส่งอย่างเพียงพอ จึงเป็นอุปสรรคต่อความสามารถของประเทศเหล่านี้ ในการก้าวข้ามจากการเป็นเพียงผู้ส่งออกวัตถุดิบ

การแก้ไขความท้าทายเหล่านี้ไม่ได้ต้องการเพียงแค่การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังต้องการการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์และนโยบายอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกัน โดยตัวอย่างโครงการในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ท่าเรือซัวเป (Port of Suape) ในบราซิล และระเบียบการขนส่งโลบิโตในทวีปแอฟริกา ชี้ให้เห็นว่า เมื่อโครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือได้รับการเชื่อมโยงเข้ากับยุทธศาสตร์รายสาขาที่กำหนดเป้าหมายไว้ เช่น การจัดตั้งเขตแปรรูปสำหรับสินค้ากลุ่มสารเคมี เครื่องจักร หรือชิ้นส่วนแบตเตอรี่ในพื้นที่ใกล้ท่าเรือ ประเทศต่าง ๆ จะสามารถดึงดูดการลงทุน ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างงานที่เกี่ยวข้องกับแร่เปลี่ยนผ่านได้มากขึ้น

การประสานระบบการขนส่งทางทะเลเข้ากับวัตถุประสงค์ทางอุตสาหกรรมในวงกว้าง จะสร้างเงื่อนไขสำหรับการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้าง ซึ่งช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของตนเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน และครอบคลุมต่อทุกภาคส่วนได้

© Alex Waldbrand, Unsplash

อ้างอิง

UNCTAD. "Critical Minerals, Critical Decisions: Industrial Policy for the Energy Transition." https://unctad.org/system/files/official-document/gds2025d5_en.pdf. Accessed 20 May 2026.

ชินะพงษ์ เลี่ยนพานิช. "รู้จัก 'โมนาไซต์' แร่แร่เอิร์ทสถัญชาติไทย สามารถพลิกโฉมประเทศได้อย่างไร." Thai PBS. <https://www.thaipbs.or.th/now/content/3677>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2569.

ธารา บัวคำศรี. "วิสัยทัศน์ทางการเมืองว่าด้วย 'แร่สำคัญ' และการเปลี่ยนผ่านพลังงานที่เป็นธรรมในการเลือกตั้ง 2569." The 101. <https://www.the101.world/critical-minerals-69/>.

หลักการบริหารจัดการนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับแร่เปลี่ยนผ่าน

เนื่องจากแร่เปลี่ยนผ่านมีบทบาทสำคัญในฐานะตัวเร่งการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้างและเป็นรากฐานของการเปลี่ยนผ่านของระบบเศรษฐกิจโลก UNCTAD จึงสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนาเปลี่ยนวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ไปสู่แผนปฏิบัติการปฏิบัติเชิงนโยบายเพื่อยกระดับประเทศกำลังพัฒนาจากการเป็นเพียงผู้สกัดแร่ไปสู่การเป็นผู้แปรรูปและเป็นเจ้าของอุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าของแร่เปลี่ยนผ่านอย่างครอบคลุม โดยเสนอให้ดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมที่แบ่งออกเป็น 3 มิติหลักได้แก่

- **การแทรกแซงโดยใช้กลไกตลาด (Market-based Intervention)** เช่น การใช้มาตรการทางภาษี การจัดสรรโควตา หรือมาตรการจูงใจเพื่อกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการแปรรูปแร่เปลี่ยนผ่านภายในประเทศ
- **การพัฒนาสินค้าสาธารณะและทักษะ (Public Goods and Skills Development)** เช่น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง พลังงาน และการสร้างทักษะฝีมือแรงงานที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรมขั้นสูง
- **การสร้างแพลตฟอร์มนวัตกรรม การวิจัยและการพัฒนา (Innovation and R&D Platform)** การสร้างความร่วมมือเพื่อยกระดับเทคโนโลยีการแปรรูปและการจัดการแร่เปลี่ยนผ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือเชิงนโยบายทั้ง 3 มิติข้างต้นมีคุณสมบัติที่ส่งเสริมกันเพื่อเป็นรากฐานของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจด้วยแรงเปลี่ยนผ่าน ซึ่งประเทศต่าง ๆ ควรพิจารณาออกแบบนโยบายให้เหมาะสมต่อบริบทภายในประเทศและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ UNCTAD ยังได้เสนอ**หลักการบริหารจัดการนโยบาย (Governance Principle) 5 ประการ** เพื่อช่วยกำกับให้ประเทศต่าง ๆ ใช้บังคับเครื่องมือเชิงนโยบายเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน ดังนี้

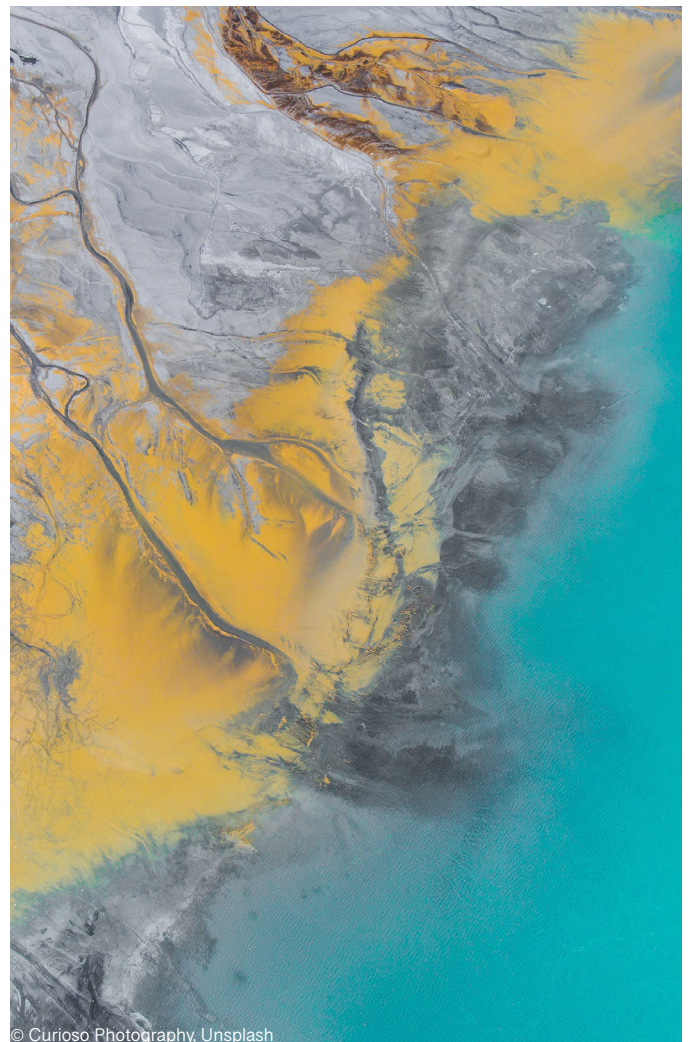
1. การพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน และการกำหนดให้ใช้ทรัพยากรภายในประเทศ

นโยบายการส่งเสริมห่วงโซ่อุปทานแรงเปลี่ยนผ่านควรครอบคลุมถึงการใช้มาตรการจูงใจและเครื่องมือเชิงกฎระเบียบที่ส่งเสริมการลงทุนในการแปรรูป การกลั่น และการรีไซเคิลแรงเปลี่ยนผ่าน พร้อมกับการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักลงทุนต่างประเทศและบริษัทภายในประเทศ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี และสร้างการจ้างงานในประเทศ ยกตัวอย่างเช่น กรอบการกำหนดสัดส่วนทรัพยากรในท้องถิ่น (Local-content Framework) กลยุทธ์การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่ช่วยกระตุ้นอุปสงค์ในประเทศสำหรับผลิตภัณฑ์แรงเปลี่ยนผ่านที่ผ่านการแปรรูปแล้ว

เมื่อนโยบายเหล่านี้ถูกผนวกเข้ากับกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาค จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมโยงกับภาคส่วนในระดับต้นน้ำ (Backward Linkage) ความเชื่อมโยงกับภาคส่วนระดับปลายน้ำ (Forward Linkage) และความเชื่อมโยงของภาคส่วนในระดับเดียวกัน (Sideways Linkage) ซึ่งช่วยให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ (Spillover Effect) ไปสู่อุตสาหกรรมการผลิต การเกษตร และภาคบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ และความร่วมมือในระดับพหุภาคี

ความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) และความร่วมมือในระดับพหุภาคีเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การร่วมทุนและการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานแรงเปลี่ยนผ่านในระดับภูมิภาค โดยประเทศกำลังพัฒนาควรพิจารณาสร้างความร่วมมือในหมู่ประเทศกำลังพัฒนา (South-South Cooperation) เพื่อแบ่งปันโครงสร้างพื้นฐานด้านการฝึกอบรม รวมทั้งการสนับสนุนแพลตฟอร์มนวัตกรรมโดยการระดมทรัพยากรร่วมกันเพื่อการวิจัยและพัฒนา ความร่วมมือในลักษณะนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงเทคโนโลยี การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาท่ามกลางบริบทของการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ที่กำลังดำเนินอยู่

© Curioso Photography, Unsplash

3. ความสอดคล้องของนโยบาย และการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

ความสอดคล้องของนโยบายและการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นหลักการสำคัญที่ช่วยให้เครื่องมือเชิงนโยบายในทุกมิติมีความสอดคล้องกัน โดยประเทศต่าง ๆ ควรมียุทธศาสตร์ชาติด้านแร่เปลี่ยนผ่านซึ่งประกอบไปด้วยเป้าหมายที่วัดผลได้ กลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมโยงการสร้างแรงจูงใจทางการตลาด การเสริมสร้างขีดความสามารถ และการพัฒนาระบบนวัตกรรมเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวยังเป็นแผนแม่บทเพื่อการวางแผนการรับพันธมิตรด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของชาติ และรับประกันถึงสิทธิในการออกกฎระเบียบเพื่อปกป้องและส่งเสริมผู้ประกอบการในประเทศอย่างยั่งยืน

© Eric Prouzet, Unsplash

4. การคำนึงถึงความยั่งยืน ของสิ่งแวดล้อมและสิทธิของชุมชน

อุตสาหกรรมการผลิตแร่เปลี่ยนผ่านมีความเสี่ยงต่อการสร้างมลภาวะหากไม่ได้รับการจัดการและวางแผนอย่างเหมาะสมในเชิงเทคนิค การดูแลสิ่งแวดล้อมจึงถือเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านอย่างยั่งยืน ในเรื่องนี้ ผู้ออกนโยบายจึงควรกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวด การจัดการตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Product Life Cycle) การสร้างการมีส่วนร่วมและการได้รับความเห็นชอบของชุมชนบริเวณเหมือง การจัดทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม แผนการลงทุนทางสังคม และการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อช่วยให้การเติบโตทางอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านหยั่งรากลึกอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการสร้างผลประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

5. ความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ

การมีระบบกฎหมายและระบบการเก็บภาษีอากรที่มีความชัดเจน โปร่งใส และมีความแน่นอน จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างประชาชน นักลงทุน และการสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเปิดเผยข้อมูลที่เป็นต่อการวางแผนของภาคส่วนต่าง ๆ ควรมีกฎตรวจสอบโดยหน่วยงานอิสระ และกลไกการรับเรื่องร้องเรียน โดยมาตรการเหล่านี้ช่วยลดความไม่แน่นอน และรับประกันว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านจะสร้างผลประโยชน์ต่อภาคส่วนและประชาชนในวงกว้างได้อย่างยั่งยืน

unสรุป

ในยุคที่แร่เปลี่ยนผ่านกำลังเข้ามาเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของเศรษฐกิจโลกแทนที่เชื้อเพลิงฟอสซิล เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานของทุกภูมิภาคเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประเทศไทยในฐานะประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรดิบของแร่เปลี่ยนผ่าน เช่น โมนาไซต์ และเป็นฐานการผลิตสินค้าที่มีแร่เปลี่ยนผ่านเป็นส่วนประกอบเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีกรอบนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานการผลิตแร่เปลี่ยนผ่านของโลกอย่างเหมาะสม โดยควรพิจารณาการลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐานและทักษะแรงงานให้ไทยสามารถเป็นศูนย์กลางการแปรรูปแร่เปลี่ยนผ่านของภูมิภาคได้

ทั้งนี้ กรอบการพัฒนาข้างต้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศ ทั้งในแง่ของการพัฒนาทักษะแรงงาน เทคโนโลยี นวัตกรรม และต้องมีการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านมากขึ้นในอนาคต หน่วยงานศุลกากรจึงควรเริ่มกำหนดวิสัยทัศน์การควบคุมและการอำนวยความสะดวกในการค้าทรัพยากรแร่เปลี่ยนผ่านที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของชาติ โดยเฉพาะในประเด็นการพัฒนาพิธีการขนส่งทางทะเลที่เป็นช่องทางการขนส่งหลักของแร่เปลี่ยนผ่านให้สามารถรองรับสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแร่เปลี่ยนผ่านที่อาจสร้างทั้งโอกาสต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และความเสี่ยงต่อการสร้างมลพิษจากกระบวนการผลิตและแปรรูปได้อย่างครอบคลุม

อ้างอิง

UNCTAD. "Critical Minerals, Critical Decisions: Industrial Policy for the Energy Transition." https://unctad.org/system/files/official-document/gds2025d5_en.pdf. Accessed 20 May 2026.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

CBP ตรวจยึดยาไอเลว Blue Nitro ซุกซ่อนในพัสดุไปรษณีย์จากสเปน

© CBP

เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2569 (2026) หน่วยงานศุลกากรและการป้องกันชายแดนของสหรัฐอเมริกา (U.S. Customs and Border Protection: CBP) ประจำเมืองฟิลาเดลเฟีย รายงานการตรวจยึดสาร Gamma-butyrolactone (GBL) ปริมาณครึ่งแกลลอนหรือประมาณ 1.9 ลิตร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “Blue Nitro” หรือ “ยาไอเลว (Liquid Ecstasy)” ซุกซ่อนในพัสดุไปรษณีย์ที่มีต้นทางจากเมืองบาร์เซโลนา ราชอาณาจักรสเปน

เจ้าหน้าที่พบความผิดปกติของพัสดุกจำนวน 2 กล่อง ที่สำแดงว่าเป็นน้ำมันหอมระเหยสำหรับดูแลผิว (Skincare Essential Oil) ภายในกล่องพัสดุดบรรจุขวดขนาดเล็กจำนวน 8 ขวด ระบุฉลากว่า “Tónico Facial Calmiente” (โทนเนอร์ปรับสภาพผิวหน้า) อย่างไรก็ตาม เมื่อใช้เครื่องมือวิเคราะห์ไอโซโทปแบบพกพาตรวจสอบของเหลวในขวด จึงพบว่า เป็นสาร GBL

ทั้งนี้ สาร GBL เป็นสารเคมีทำละลายทางอุตสาหกรรมที่ใช้ในน้ำยาล้างสีทาเล็บและกาว ซึ่งถูกควบคุมอย่างเข้มงวดในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเป็นสารตั้งต้น (Precursor) ในการผลิตสาร Gamma-hydroxybutyric Acid (GHB) ซึ่งจัดเป็นยาเสพติดประเภท 1 (Schedule 1) ตามกฎหมายควบคุมสารเสพติด (Controlled Substances Act) สารดังกล่าวออกฤทธิ์คล้ายแอลกอฮอล์ แต่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อร่างกาย ทำให้เกิดอาการหมดสติ ชัก อัมพาต การเต้นของหัวใจช้าลง ระบบหายใจล้มเหลว และอาจทำให้เสียชีวิตได้

สาร GBL มักใช้เป็นยาเสพติดในงานปาร์ตี้และสถานบันเทิง รวมถึงถูกนำไปใช้เป็นสารมอมเหยื่อในการล่วงละเมิดทางเพศ (Date-rape Drug) นอกจากนี้ ยังมีการตรวจพบการใช้สารดังกล่าวในกลุ่มนักเพาะกาย และผู้ที่ออกกำลังกายอย่างหนัก เพื่อกระตุ้นฮอร์โมนการเจริญเติบโต และเพิ่มประสิทธิภาพในการนอนหลับ เพื่อเร่งการฟื้นตัวของร่างกาย

อ้างอิง

CBP. “Philadelphia CBP seizes ‘Blue Nitro’ GBL destined to Everett, Massachusetts.” <https://www.cbp.gov/newsroom/local-media-release/philadelphia-cbp-seizes-blue-nitro-gbl-destined-everett-massachusetts>. Accessed 22 May 2026.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

สหภาพยุโรปประกาศงดเว้นอากรศุลกากรปุ๋ยไนโตรเจนชั่วคราวเป็นเวลา 1 ปี

© Soo Ann Woon, Unsplash

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 (2026) สหภาพยุโรป (European Union: EU) ประกาศมาตรการระงับการเก็บอากรศุลกากรสำหรับปุ๋ยไนโตรเจนที่สำคัญและวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย เช่น ยูเรีย (Urea) และแอมโมเนีย (Ammonia) เป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อช่วยลดต้นทุนให้แก่เกษตรกรและอุตสาหกรรมปุ๋ยภายในกลุ่มประเทศสมาชิก หลังราคาปุ๋ยพุ่งสูงขึ้นอันเนื่องมาจากการปิดช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งปุ๋ยที่สำคัญของโลก

จากข้อมูลการนำเข้าของ EU ในปี 2024 (2567) มีการนำเข้าแอมโมเนียและยูเรียรวมกันถึง 7.9 ล้านตัน และมีการนำเข้าปุ๋ยไนโตรเจนสำเร็จรูปและสารผสมที่มีส่วนประกอบของไนโตรเจนอีกถึง 6.7 ล้านตัน ทำให้ยอดรวมการนำเข้าทั้งหมดสูงถึง 14.6 ล้านตัน ซึ่งสินค้าเหล่านี้มีอัตราอากรศุลกากรอยู่ที่ร้อยละ 5.5 ถึง 6.5 การงดเว้นอากรดังกล่าวจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่เกษตรกรและอุตสาหกรรมปุ๋ยภายใน EU ได้ประมาณ 60 ล้านยูโร

มาตรการนี้ไม่ครอบคลุมสินค้าที่นำเข้าจากสหพันธรัฐรัสเซียและสาธารณรัฐเบลารุสตามนโยบายลดการพึ่งพาสินค้าจากสองประเทศดังกล่าว ทั้งนี้ การงดเว้นอากรจะเริ่มมีผลใช้บังคับในวันถัดจากวันที่ประกาศในกิจจานุเบกษาของ EU (Official Journal) เป็นระยะเวลา 1 ปี และคณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) จะดำเนินการติดตามสถานการณ์ในตลาดปุ๋ยอย่างใกล้ชิด และหากมีความจำเป็นอาจมีการเสนอให้ขยายระยะเวลาหรือปรับปรุงเงื่อนไขของมาตรการดังกล่าวต่อไป

อ้างอิง

Council of the EU. "Council Suspends Customs Tariffs on Certain Fertilisers for One Year." <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/05/22/council-suspends-customs-tariffs-on-certain-fertilisers-for-one-year/>. Accessed 26 May 2026.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

ศุลกากรฝรั่งเศสและศุลกากรเนเธอร์แลนด์ร่วมมือ ทำลายเครือข่าย First VPN เบื้องหลังอาชญากรไซเบอร์ยุโรป

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2569 (2026) หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ร่วมกับหน่วยความร่วมมือทางกระบวนการยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Eurojust) และสำนักงานตำรวจสากลแห่งสหภาพยุโรป (Europol) รายงานผลการทำลายเครือข่ายเสมือนส่วนตัว (Virtual Private Network: VPN) ที่ชื่อว่า “First VPN” ซึ่งเป็นบริการ VPN ขนาดใหญ่ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับอาชญากรไซเบอร์โดยเฉพาะ

บริการ VPN ดังกล่าว เน้นให้บริการเพื่ออาชญากรรมไซเบอร์ เช่น การเจาะระบบ (Hacking) และการโจมตีด้วยมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) โดยมีการระบุค่าโฆษณาถึงระบบความปลอดภัยขั้นสูงสุด การใช้ข้อมูลนิรนาม และการไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานยุติธรรมใด ๆ ซึ่ง Europol ระบุว่า First VPN มีความเกี่ยวข้องในแทบทุกคดีอาชญากรรมไซเบอร์ครั้งใหญ่ในช่วงปีที่ผ่านมา

Eurojust เริ่มการสืบสวนคดีดังกล่าวตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2022 (2565) ตามคำขอของรัฐบาลฝรั่งเศส ก่อนจะพัฒนาเป็นทีมสืบสวนร่วมกับศุลกากรเนเธอร์แลนด์ในเดือนพฤศจิกายน 2023 (2566) ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ดำเนินการแกะรอยการใช้งานของกลุ่มอาชญากรในระบบ VPN นี้อย่างละเอียด โดยมีเป้าหมายที่จะกวาดล้างทั้งระบบ VPN และหลายเครือข่ายอาชญากรไซเบอร์ที่ใช้งานระบบ VPN นี้ในเวลาเดียวกัน

จากนั้น ในวันที่ 19–20 พฤษภาคม 2026 (2569) เจ้าหน้าที่จาก 7 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ราชรัฐลักเซมเบิร์ก สาธารณรัฐโรมาเนีย สมาพันธรัฐสวิส ยูเครน และสหราชอาณาจักร ได้ร่วมกันกวาดล้างเครือข่าย VPN นี้ ในพื้นที่ของตนเองพร้อมกัน ส่งผลให้สามารถทำลายเซิร์ฟเวอร์ที่เกี่ยวข้องมากกว่า 33 เซิร์ฟเวอร์ ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ได้ระบุตัวตนของอาชญากรไซเบอร์ที่ใช้งานเครือข่าย VPN นี้แล้ว ซึ่งจะนำไปสู่การจับกุมและการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องต่อไป

อ้างอิง

Eurojust. “Eurojust Coordinated Investigation Shuts Down Criminal VPN Network.” <https://www.eurojust.europa.eu/news/eurojust-coordinated-investigation-shuts-down-criminal-vpn-network>. Accessed 26 May 2026.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

ศุลกากรฝรั่งเศสตรวจยึดเสื้อฟุตบอลโลกปลอม ได้มากกว่า 2,300 ตัว

เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2569 (2026) ศุลกากรสาธารณรัฐฝรั่งเศสรายงานการตรวจยึดเสื้อฟุตบอลโลกปลอม (Counterfeit World Cup Jersey) ได้มากกว่า 2,300 ตัว ของการแข่งขันฟุตบอลโลกที่จะจัดขึ้นในสหรัฐอเมริกา สหรัฐเม็กซิโก และแคนาดา ตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน ถึง 19 กรกฎาคม 2569 (2026) นี้ โดยส่วนใหญ่เป็นเสื้อของทีมชาติฝรั่งเศส หรือ เลเบลล์ (Les Bleus) จากพัสดุไปรษณีย์จำนวน 1,100 กล่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ที่เมือง Marne-la-Vallée ทางตะวันออกของกรุงปารีส

ในการนี้ เจ้าหน้าที่ระบุว่าเสื้อฟุตบอลโลกปลอมดังกล่าวถูกตรวจยึดได้ภายในระยะเวลาเพียงห้าวันเท่านั้น โดยสินค้าเหล่านี้ละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (FIFA) ผู้ผลิตอุปกรณ์กีฬา และทีมชาติต่าง ๆ ทั้งนี้ ศุลกากรฝรั่งเศสได้ดำเนินการตรวจสอบสินค้ากลุ่มนี้เข้มงวดเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในช่วงก่อนถึงมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติที่สำคัญ

ทั้งนี้ ศุลกากรฝรั่งเศสได้ดำเนินปฏิบัติการตรวจสอบเช่นนี้มากถึง 27,500 ครั้ง ในช่วงการแข่งขันมหกรรมกีฬาโอลิมปิก ณ กรุงปารีสในปี 2567 (2024) และศุลกากรฝรั่งเศสสามารถตรวจยึดสินค้าปลอมได้มากถึง 2.83 ล้านชิ้น ผ่านช่องทางการขนส่งสินค้าเร่งด่วนและพัสดุไปรษณีย์ ในปี 2568 (2025)

อ้างอิง

French Customs. "Les Premiers Maillots Contrefaisants de la Coupe du Monde 2026 Saisis Par la Douane de Marne-La-Vallée." <https://www.douane.gouv.fr/actualites/les-premiers-maillots-contrefaisants-de-la-coupe-du-monde-2026-saisis-par-la-douane-de>. Accessed 29 May 2026.

พิธีสวดพระพุทธมนต์ถวายพระราชกุศล สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 นางสาวราลี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) นายอศวรรฐ์ เกิดสังข์ เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) และเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ เข้าร่วมพิธีสวดพระพุทธมนต์ถวายพระราชกุศล เนื่องในโอกาสการประกาศยกย่องพระเกียรติคุณ พระราชกรณียกิจในวาระครบ 100 ปี สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โดยมีนางกาญจนา ภัทรโชค เอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เป็นประธาน

ด้วยพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และความเสมอภาคทางเพศ ตลอดพระชนมชีพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7 จึงทรงได้รับการบรรจุพระนามไว้ในโครงการเฉลิมฉลองวาระสำคัญ ประจำปี 2569-2570 ขององค์การยูเนสโก (UNESCO)

กิจกรรมในโอกาสวันวิสาขบูชา ณ วัดธัมมปทีป เบลเยียม

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2569 เอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์มอบหมายให้นางสาวราตรี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) เป็นผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสวันวิสาขบูชาประจำปี 2569 ณ วัดธัมมปทีป เมืองเมอเชิน (เมเคิลิน) เบลเยียม จัดโดยสถานเอกอัครราชทูตไทย เนปาล ภูฏาน และศรีลังกา ณ กรุงบรัสเซลส์ ร่วมกับองค์กรสหภาพชาวพุทธแห่งเบลเยียม (Buddhist Union of Belgium : BUB) และ วัดธัมมปทีป เบลเยียม ในการนี้ นาง Sewa Lamsal เอกอัครราชทูตเนปาล และนาย Tsheten Wangyel อุปทูต สถานเอกอัครราชทูตภูฏานประจำเบลเยียม คณะสงฆ์จากนิกายต่าง ๆ และนายอศวรฐัน เกิดสังข์ เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมด้วย

ทั้งนี้ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) ได้กล่าวถ้อยแถลงจากเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เน้นย้ำความสำคัญของวันวิสาขบูชา และการมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่างแสดงถึงศักยภาพของมนุษย์ที่จะพัฒนาตัวเองเพื่อการพ้นทุกข์ และแช่ผู้เกียรติท่านอื่น ๆ ได้กล่าวถ้อยแถลงที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของพระพุทธรศาสนาต่อชีวิตประจำวัน ไปจนถึงเศรษฐกิจและการเมือง

จากนั้น คณะสงฆ์ทั้งหมดได้นำสวดมนต์และพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและต่างชาติในเบลเยียม และเนเธอร์แลนด์นั่งสมาธิ ตักบาตร ถวายภัตตาหารเพล และได้ร่วมกันเวียนเทียนเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

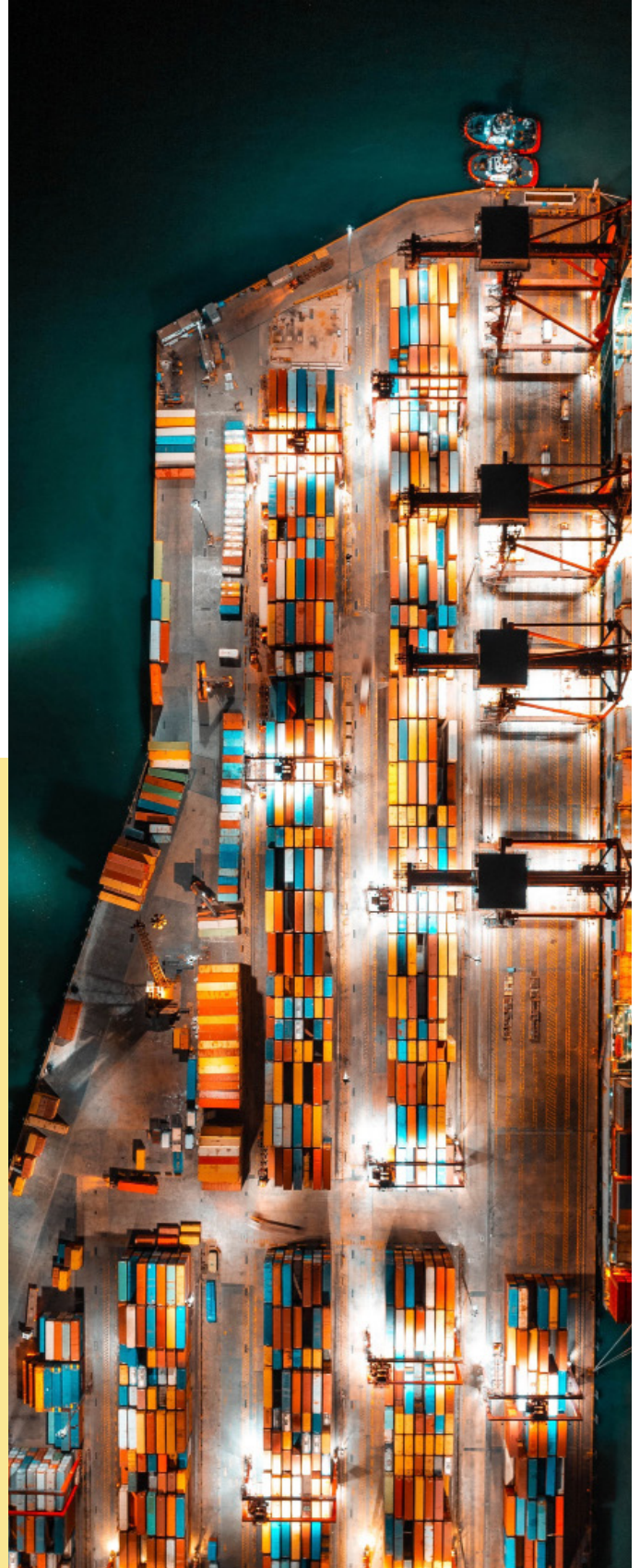
CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 57 59

Email: thaicustoms@thaicustoms.be
<http://brussels.customs.go.th>

© Tom Fisk, Pexels